

**PLANY I ZAMIERZENIA
MIĘDZYNARODOWEGO
CENTRUM KULTURY**

—

2012

WSTĘP

Dwudziesty pierwszy rok działalności Międzynarodowego Centrum Kultury będzie rokiem trudnych, ale ważnych pytań. Wywołała je poniekąd wystawa otwarta w Galerii mck jeszcze w roku 2011. W *Polowaniu na awangardę. Zakazanej sztuce w Trzeciej Rzeszy* podejmujemy kwestię tragicznego splotu polityki i sztuki. Czy da się pogodzić te obie sfery ludzkiego działania? Czy napięcie między nimi nieuchronnie przerażać się musi w konflikt? Pragniemy z wielu stron przyjrzeć się tej relacji w wiosennym numerze kwartalnika „Herito”. Chcemy też zapytać, jak dziś wygląda nasza troska o ponadczasową wartość kultury i dziedzictwa w zderzeniu z doraźnością polityki, inicjując zarazem dialog z białoruskimi partnerami, w ramach polsko-białoruskiego okrągłego stołu poświęconego praktycznym i teoretycznym aspektom szeroko pojętej ochrony dziedzictwa kulturowego. Stykowi polityki, kultury i ekonomii poświęcone będzie ponadto międzynarodowe seminarium *Art meets business. Partnership?*

Dziś doświadczamy coraz szybszego ześlizgiwania się teraźniejszości w przeszłość historyczną. Żyjemy w czasie pamięci. Jeszcze dwie dekady temu najbliższym sąsiadem Polski na zachodzie była Niemiecka Republika Demokratyczna, tę niedawną rzeczywistość przywoła wystawa *NRD. Opowieści z kraju, którego już nie ma*. Kraje, które pojawiają się i znikają to swego rodzaju fenomen naszej części Europy, a zarazem temat letniego numeru „Herito”. Bez pamięci nie da się mówić o dziedzictwie – to dwa nierozzerwalnie związane pojęcia. Jak ewoluowały i jak je dziś definiujemy, o tym pragniemy dyskutować w międzynarodowym gronie badaczy dziejów Polski, a także na łamach „Herito”. Ponadto świadectwem ważnego polskiego głosu w tej dyskusji, a zarazem szczególnym hołdem pamięci będzie publikacja zebranych esejów profesora Andrzeja Tomaszewskiego.

Centrum od początku było i jest swoistym polskim obserwatorium przemian i inicjatyw kulturalnych w Europie Środkowej, toteż na zakończenie 2012 roku pragniemy zwrócić się ku naszym południowym sąsiadom. Wystawa prac Andy’ego Warhola będzie zarazem próbą przywołania słowackiego kontekstu jego twórczości, a na łamach „Herito” zagoszczą najwybitniejsi słowaccy intelektualiści.

Dyrektor mck – prof. dr hab. JACEK PURCHLA

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY

Międzynarodowe Centrum Kultury zainauguowało działalność 29 maja 1991 roku podczas odbywającej się w Krakowie Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (КВВЕ), na której po raz pierwszy po upadku Żelaznej Kurtyny przedstawiciele państw Wschodu i Zachodu debatowali o sprawach kultury i dziedzictwa. Od początku istnienia мск mieści się w zabytkowej, pamiętającej czasy średniowiecza, kamienicy „Pod Kruki” przy Rynku Głównym. Położenie w centrum Krakowa, a zarazem w sercu środkowej Europy, ułatwia realizację naszej misji, polegającej na wspieraniu kulturalnej integracji Europy i ochrony jej dziedzictwa kulturowego.

Działalność мск skupia się na wielowymiarowym podejściu do dziedzictwa kulturowego. W obrębie zainteresowania instytucji znajdują się: • dorobek cywilizacji europejskiej • wielokulturowość Europy Środkowej • tożsamość i pamięć historyczna • dialog kultur i społeczeństw • ochrona zabytków • polityka kulturalna • fenomen miasta historycznego, a także • geneza i rozwój nowoczesnej sztuki. Hasłem wywoławczym działalności мск jest interdyscyplinarność. Instytucja działa na wielu polach, łączy różne punkty widzenia, korzysta z dorobku wielu dziedzin, by w sposób jak najbardziej szeroki, a równocześnie spójny i obiektywny móc dzielić się wiedzą z zakresu dziedzictwa kulturowego w wymiarze uniwersalnym.

мск jest narodową instytucją kultury o charakterze naukowo-badawczym, edukacyjnym i informacyjnym. Dwadzieścia lat działalności to: • 123 wystawy prezentujące najważniejsze zjawiska ze świata sztuki i architektury • 100 międzynarodowych konferencji i seminariów, których uczestnikami byli przedstawiciele większości krajów europejskich i wielu pozaeuropejskich • 63 międzynarodowe programy edukacyjne, w których wzięło udział 2150 uczestników z większości krajów europejskich, Ameryki Północnej i Południowej, Azji i Afryki • działające od 2001 roku podyplomowe studia Akademia Dziedzictwa • 260 publikacji w języku polskim i obcych wersjach językowych • specjalistyczny księgozbiór liczący ponad 26 000 woluminów • projekty badawcze realizowane we współpracy z partnerami polskimi i zagranicznymi • aktywne uczestnictwo w gremiach międzynarodowych i sieciach kulturalnych.

WSPÓŁCZESNA ARCHITEKTURA NORWESKA 2005–2010

14 lutego – 1 kwietnia

Wystawa przygotowywana we współpracy z Muzeum Architektury w Oslo prezentuje najlepsze projekty architektów norweskich z lat 2005–2010, które bez wątpienia przyniosły im światowy rozgłos. Uznanie to wynika z wypracowanej przez lata specyficznej filozofii architektury czerpiącej impulsy z rodzimej tradycji, wpisującej się w kontekst naturalnego ukształtowania terenu, wykorzystującej naturalne materiały, niezwykle racjonalnej, ale zarazem pięknej w swej prostocie i logice. Na zdjęciach, planach, rysunkach i wizualizacjach podziwiać można między innymi architektoniczną oprawę norweskich Narodowych Szlaków Turystycznych, jak np. przystanek Akkarvikodden, szlak Lofoty – projektu Mantheya Kuli czy punkt widokowy Sohlbergplassen – projektu Carla Viggo Holmebakka, a także Juvet Landscape Hotel i klasztor cysterek w Tautrze – projektu pracowni Jensen & Skodvin, Dom Nauczyciela w Oslo – projektu pracowni Element Arkitektur AS, czy Ambasadę Królestwa Norwegii w Katmandu – autorstwa Kristin Jarmund. Na wystawie pojawia się również tak znana realizacja jak gmach Narodowego Teatru Opery i Baletu w Oslo (biuro projektowe Snøhetta), nagrodzony prestiżową Mies van der Rohe Award 2009 – europejską nagrodą dla najlepszej realizacji w dziedzinie architektury współczesnej.

WIERNOŚĆ OBRAZÓW. FOTOGRAFIE I FILMY RENÉ MAGRITTE'A

18 kwietnia – 10 czerwca

René Magritte to jeden z najbardziej znanych twórców z kręgu surrealizmu. Nazywany „autorem słów i rzeczy” malował poetyckie, przepiękne nastrojową atmosferą obrazy, na których zwykłym z pozoru przedmiotom przydawał niezwyklej i intrygującej aury. Dowcipne, niekiedy niepokojące przedstawienia stanowiły ciągłą grę artysty z tym, co realne i tym, co wyobrażone. W ten sam sposób traktował fotografię, choć stanowi ona mniej znaną część jego dorobku.

W prezentowanym cyklu kilkudziesięciu zdjęć, powstałych w latach 1925–1955, oraz wybranych filmach element artystycznej kreacji łączy się z prywatnym, intymnym światem twórcy i jego najbliższych. Magritte przedstawiał przede wszystkim żonę – zarazem mużę i jedyną modelkę, Georgette, oraz przyjaciół – poetę Louisa Scutenaire'a, poetę i filozofa Paula Nougé oraz pisarkę Irène Hamoir.

Wystawa realizowana w ramach Programu Wykonawczego na lata 2011–2013 do Umowy o współpracy między Rządem RP a Rządem Wspólnoty Francuskiej Belgii i Rządem Regionu Walonii oraz w ramach Umowy o współpracy między Rządem RP a Komisją Wspólnotową Francuską Regionu Stołecznego Brukseli (COCOF).

NRD. OPowieści z kraju, którego już nie ma

22 czerwca – 2 września

Niezwykła kronika codziennego życia w Niemieckiej Republice Demokratycznej – nieistniejącym już państwie, które powstało 7 października 1949 roku na terenie byłej radzieckiej strefy okupacyjnej i funkcjonowało do upadku muru berlińskiego. (Likwidacja NRD nastąpiła 3 października 1990).

Na 170 czarno-białych fotografiach pojawia się, uchwycona z nutą ironii, szara codzienność wschodnich Niemiec. Ich autorami są wybitni fotograficy związani z prestiżową agencją Ostkreuz – Sibylle Bergmann, Harald Hauswal, Ute Mahler, Werner Mahler i Maurice Weiss. Rejestrowali oni rzeczywistość w sposób daleki od wytycznych socjalistycznej propagandy. Nawet w fotografiach z oficjalnych wydarzeń politycznych i społecznych, potrafili obnażyć całą absurdalność i fasadowość obowiązującego systemu.

Prezentowane prace pochodzą ze zbiorów Buchsteiner Art Management w Tybindze.

JOANNA PIECH. GRAFIKA. GRAND PRIX MTG 2009

15 września – 18 listopada

Prezentacja wieloletniego dorobku Joanny Piech – laureatki Grand Prix Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2009 – obejmuje kilkadziesiąt prac, w tym nagrodzone grafiki *Czas na spacer* i *Wiem wszystko*.

Joanna Piech uprawia grafikę warsztatową, głównie linoryt i drzeworyt. Powstałe w różnych okresach twórczości dzieła odzwierciedlają ewolucję zainteresowań artystki, ale i powracanie pewnych motywów. Przeobrażeniu ulega technika, artystka sięga po coraz większe formaty, trwa jednak w monochromatycznej skali, nieomal zawsze buduje tkankę obrazu ze szczelnej siatki kresek i punktów sprawiających wrażenie pulsowania materii. Ludzka postać jest nieodłącznym motywem grafik Joanny Piech.

Wystawa przygotowywana we współpracy ze Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie.

WITOLD SKULICZ. GRAFIKA NADE WSZYSTKO...

13 września – 18 listopada

Witold Skulicz (1926–2009) wybitny grafik, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, inicjator i współtwórca Międzynarodowego Biennale Grafiki w Krakowie oraz Prezes Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie, toteż prócz graficznego *oeuvre* Witolda Skulicza wystawa przypomina również jego działalność jako entuzjasty, znawcy i propagatora grafiki.

Ekspozycja prezentuje przekrój twórczości Witolda Skulicza, odzwierciedla pasjonującą drogę dochodzenia do ostatecznych rezultatów – przeplatających się motywów figuralnych i abstrakcyjnych, które polaryzują wewnętrzny świat artysty – co pozwala podążać za niespokojnym i dynamicznym umysłem artysty poszukującego. Jego cykle graficzne – pełne zmagania z tematem i sobą samym – świetnie odzwierciedlają mnogość impulsów, głębię przeżyć i temperament eksperymentatora.

Wystawa przygotowywana wspólnie z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie i Stowarzyszeniem Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie.

ANDY WARHOL. KONTEKSTY

11 grudnia 2012 – 10 lutego 2013

Andy Warhol jest uznawany za czołowego przedstawiciela pop-artu i jednego z najważniejszych twórców XX wieku. Należy do tych artystów, których twórczość i ekscentryczny styl bycia na stałe zapisały się w masowej świadomości.

Z upodobaniem portretował gwiazdy szklanego ekranu, znanych polityków, symbole amerykańskiej kultury popularnej. Wystawa gromadzi kilkadziesiąt serigrafii, a także fotografie i pamiątki rodzinne, stając się zapisem fascynacji artysty i jego ewolucji twórczej, a zarazem lustrem czasów, w których żył.

Wystawa przygotowywana we współpracy z Muzeum moderného umienia Andyho Warhola w Medzilaborcach.

OD GIOTTA DO MAXXI – WŁOSKA SZTUKA I MUZEALNICTWO U PROGU XXI WIEKU

luty – kwiecień

Druga edycja cyklu przygotowanego we współpracy z Włoskim Instytutem Kultury w Krakowie. Wykłady znamienitych naukowców i praktyków tematyką dotykające reinterpretacji dzieł mistrzów dawnych takich jak Giotto (prof. Giuliano Pisani) czy twórców bliższych naszym czasom jak w przypadku domu-muzeum sławnego Gabriele d'Annunzia, artysty totalnego uwikłanego w reżim faszystowski (prof. Giordano Bruno Guerri), po biegunowo różne warianty aranżacji przestrzeni dla sztuki współczesnej i sposoby jej prezentacji. Jeden z nich to La Fattoria di Celle pod Florencją, gdzie w renesansowym pałacu i parku eksponowana jest kolekcja rzeźb i instalacji wybitnych twórców europejskich (prof. Giuliano Gori). Drugi to zaprojektowane przez Zahę Hadid i otwarte w roku 2010 Museo Nazionale delle Arti del XXI Secolo „MAXXI” w Rzymie z kolekcją prezentującą najważniejsze indywidualności i zjawiska artystyczne przełomu XX i XXI wieku (prof. Pio Baldi).

DZIEDZICTWO KULTUROWE I JEGO OCHRONA

BIAŁORUSKO-POLSKI OKRĄGŁY STÓŁ

marzec

Doświadczenie i wiedza zgromadzone przez MCK w ramach działalności naukowo-badawczej i wydawniczej (seria Materiały do Dziejów Sztuki Sakralnej na Ziemiach Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej) stanowią przesłankę do podjęcia merytorycznego dialogu z białoruskimi partnerami, na temat praktycznych i teoretycznych aspektów szeroko pojętej ochrony dziedzictwa kulturowego, a zatem nie tylko spuścizny Rzeczypospolitej Obojga Narodów, lecz również śladów burzliwych dwudziestowiecznych dziejów tych terenów. Ideą okrągłego stołu jest spotkanie osób odpowiedzialnych w obu krajach za kształtowanie systemów ochrony dziedzictwa, ekspertów i specjalistów w zakresie ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym, opiekunów i zarządców zabytków (zwłaszcza tych wpisanych na Listę UNESCO), przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także historyków i kulturoznawców zajmujących się kwestiami dziedzictwa i pamięci. Takie spotkanie w gronie fachowców stwarza doskonałą okazję do identyfikacji optymalnych strategii i rozwiązań w zakresie ochrony i nowoczesnego zarządzania dziedzictwem kulturowym, wymiany poglądów, doświadczeń i dobrych praktyk, a wreszcie wskazania wspólnych problemów i nowych wyzwań.

W konkretnych przypadkach umożliwia również nawiązanie bezpośrednio współpracy między białoruskimi i polskimi specjalistami i instytucjami dziedzictwa.

WARSZTATY REDAKTORÓW „RIHA JOURNAL”

kwiecień

Doroczne spotkanie lokalnych redaktorów „RIHA Journal”, międzynarodowego internetowego periodyku naukowego poświęconego historii sztuki powołanego w 2010 roku i wydawanego pod auspicjami RIHA – International Association of Research Institutes in the History of Art – sieci, w której MCK jest zrzeszone. Dotychczasowe dwa warsztaty zorganizowano w Zentralinstitut für Kunstgeschichte w Monachium, będącym zarazem siedzibą sekretariatu „RIHA Journal”. Warsztaty przygotowane w MCK są pierwszym spotkaniem odbywającym się w siedzibie lokalnej redakcji czasopisma. » www.riha-journal.org

PRZESTRZEŃ KULTUROWA EUROPY ŚRODKOWEJ

DAWNE PRUSY WSCHODNIE I KALININGRAD

czerwiec

Kolejne seminarium objazdowe z cyklu *Przestrzeń kulturowa Europy Środkowej* poświęcone wielokulturowemu dziedzictwu dawnych Prus Wschodnich oraz Kaliningradowi (Królewiec, Königsberg) – miastu o wyjątkowej historii i zabytkach, które stanowi dziś szczególne wyzwanie dla urbanistów i konserwatorów zajmujących się ochroną przestrzeni miejskiej. W trakcie seminarium przewidziane są liczne spotkania, m. in. w formie okrągłego stołu, z ekspertami rosyjskimi odpowiedzialnymi za planowanie przestrzenne, ochronę zabytków i krajobrazu oraz zarządzanie obiektami zabytkowymi i instytucjami muzealnymi.

DZIEDZICTWO I PAMIĘĆ – SEMINARIUM W RAMACH II KONGRESU ZAGRANICZNYCH BADACZY DZIEJÓW POLSKI

wrzesień

Seminarium przygotowane wspólnie przez MCK i Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie poświęcone zagadnieniom dziedzictwa i pamięci, obejmuje dwa panele tematyczne: *Transnarodowe miejsca pamięci w konfrontacji z tradycją narodową* i *Dziedzictwo w perspektywie*

badań nad pamięcią z wystąpieniami prof. Hansa Henninga Hahna, prof. Jacka Purchli, prof. Roberta Traby, prof. Krzysztofa Pomiana, dr Miloša Režnika, dr Andrija Portnowa, prof. Csaby G. Kissa, dr Simony Škrabec. Sesję dopełnia spotkanie ze „świadkami pamięci” z Białorusi – Józefem Porzeckim, Anatolijem Jewmienkowem i ks. kanonikiem Janem Wasilewskim.

ART MEETS BUSINESS. PARTNERSHIP?

październik

Nieodłącznym narzędziem pracy każdego menedżera kultury jest baza zawierająca dane kontaktowe do osób reprezentujących prywatne firmy, korporacje, instytucje finansowe. Czy jednakowoż w tych firmach osoby odpowiedzialne za wizerunek, PR, sponsoring dysponują bazami kuratorów czy dyrektorów instytucji kultury? Jednodniowa konferencja zorganizowana przy współpracy Ambasady Królestwa Niderlandów i Przedstawicielstwa Rządu Flandrii przybliży holenderskie i flamandzkie doświadczenia w zakresie współpracy obu środowisk. W kontekście czekających nas ograniczeń budżetowych, wydaje się szczególnie potrzebnym, aby zastanowić się, kto i dlaczego powinien wspierać finansowo rozwój sztuki, czy w tym dialogu środowiska biznesowe nie odgrywają zbyt dominującej roli, a może instytucje kultury powinny bardziej zwracać uwagę na ekonomizację swoich działań, jakie jest miejsce innych uczestników tej współpracy, np. mediów. Udział polskich uczestników pozwoli nie tylko skonfrontować doświadczenia, ale też przedyskutować wzajemne oczekiwania i zastanowić się nad językiem, za pomocą którego obie sfery się komunikują.

ZARZĄDZANIE MIEJSCAMI WPISANYMI NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO. WSPÓLNE WYZWANIA

październik

Kontynuacja współpracy pomiędzy mck i Indian National Trust for Art and Cultural Heritage (INTACH). Polsko-indyjskie seminarium poszerzone zostanie o doświadczenia partnerów mck z Europy Środkowej w zakresie problemów w ochronie najcenniejszych zespołów dziedzictwa kulturowego.

THESAURUS POLONIAE

maj – lipiec

wrzesień – listopad

Kolejne edycje programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP dla zagranicznych badaczy zajmujących się dziedzictwem kulturowym i historią Polski oraz szeroko rozumianej Europy Środkowej odbędą się wiosną i jesienią 2012 roku. Program prowadzony jest w wersji *junior* skierowanej do doktorantów oraz *senior* oferowanej dla samodzielnych pracowników nauki. Wzór aplikacji oraz dodatkowe informacje dotyczące naboru znajdują się na stronie internetowej MCK.

MIT GALICJI

Kontynuacja polsko-ukraińsko-austriackiego projektu badawczego, zainicjowanego w roku 2010, którego zwieńczeniem będzie zaplanowana na rok 2014 wystawa *Mit Galicji* i obszerna publikacja. Jest to wspólne przedsięwzięcie MCK i Instytutu für den Donauraum und Mitteleuropa w Wiedniu, realizowane przy współpracy z lwowskim niezależnym kulturalnym magazynem „I”. Po fazie przygotowawczej, w formie corocznych debat ekspertów, której rezultatem jest okazała dokumentacja merytoryczna planowanych działań wystawy, rok 2012 rozpoczyna etap realizacyjny. W jego ramach przewidziano merytoryczne opracowanie scenariusza wystawy, sporządzenie listy eksponatów, zainicjowanie współpracy z instytucjami w Austrii i na Ukrainie, w których, po zakończeniu prezentacji w Galerii MCK, wystawa będzie pokazywana. Przewidziano także wyłonienie autorów tekstów do publikacji.

EUROŚRÓDZIEMNOMORSKA FUNDACJA DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

Fundacja powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej i Komitetu EURO-MED w ramach trzeciego koszyka Procesu Barcelońskiego. Zadaniem Fundacji jest wspieranie najszerzej rozumianej wymiany kulturalnej i edukacyjnej między społeczeństwami 43 państw Unii dla Śródziemnomorza. Fundacja działa na zasadzie współpracy sieci instytucji w każdym z państw. Na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego koordynatorem polskiej sieci jest MCK, które uczestniczy w realizowaniu misji i zamierzeń Fundacji, starając się, by głos Europy

Środkowej był ważnym wkładem w debatach poświęconych przyszłości kontynentu i krajów południowego basenu Morza Śródziemnego. Polska sieć Fundacji zrzesza ponad 80 członków w 25 miastach Polski, m. in. organizacje pozarządowe, instytucje kultury i uczelnie, które uzyskują tym samym możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe i logistyczne Fundacji dla realizowanych przez siebie przedsięwzięć. Jak dotąd 30 polskich projektów – indywidualnych lub z udziałem partnerów zagranicznych – uzyskało taką pomoc.

W roku 2012 kontynuowane będą spotkania regionalne (zainicjowane w 2010 roku) adresowane do obecnych członków sieci Fundacji oraz organizacji działających na rzecz dialogu międzykulturowego, których celem będzie prezentacja i promocja działań i misji Fundacji im. Anny Lindh w Polsce. Ponadto w siedzibie мск odbędzie się doroczny zjazd polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh. Rozpoczęte zostaną także prace nad przygotowaniem wniosku i realizacją kolejnego wspólnego projektu polskiej sieci, którego celem będzie aktywizacja i integracja członków sieci we wspólnym działaniu na rzecz dialogu międzykulturowego.

Najważniejszy projekt polskiego koordynatora w 2012 roku to przygotowanie i wydanie książki zatytułowanej *Czy Polska leży nad Morzem Śródziemnym?* » www.alfpolska.org

ŚRODKOWE EUROPEJSKI SERWIS INFORMACYJNY AHICE

Projekt AHICE (Art Historian Information from Central Europe) to jedyny ponadregionalny serwis o sztuce i dziedzictwie, zrzeszający obecnie blisko 200 partnerów z krajów Grupy Wyszegradzkiej. Serwis działa jako obszerna baza danych obejmująca wystawy i konferencje organizowane w Europie Środkowej – w Republice Czeskiej, Polsce, na Węgrzech i Słowacji, wydawane w regionie książki i czasopisma. Skierowany jest do specjalistów, muzealników oraz miłośników sztuki, kultury i dziedzictwa. Prowadzony jest w języku angielskim.

AHICE wychodzi naprzeciw oczekiwaniom użytkowników Internetu „drugiej generacji”, zaznaczając swoją obecność w portalu społecznościowym Facebook, umożliwiając w ten sposób dodawanie komentarzy na temat najciekawszych wydarzeń związanych ze sztuką dawną i współczesną w Europie Środkowej.

Partnerami instytucjonalnymi мск w realizowaniu projektu są: Galeria Morawska (Republika Czeska), Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Komenskigo (Słowacja) i Urząd Ochrony Dziedzictwa Kulturowego (Węgry). » www.ahice.net

AKADEMIA DZIEDZICTWA

VI edycja (kontynuacja): styczeń – lipiec

VII edycja: październik – grudzień

W październiku zainaugurowana zostanie VII edycja dwusemestralnych studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa, organizowanych przez MCK we współpracy z Małopolską Szkołą Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Adresatem studiów są pracownicy administracji publicznej, służby ochrony zabytków, nauczyciele, muzealnicy i pracownicy placówek kulturalnych oraz organizatorzy turystyki kulturowej. Uczestnicząc w wykładach i seminariach obejmujących zagadnienia ekonomiczne, prawne, społeczne i polityczne, które tworzą podstawy nowoczesnej filozofii ochrony dziedzictwa, słuchacze przechodzą szkolenie w zakresie nowoczesnych metod ochrony dziedzictwa kulturowego i zarządzania jego zasobami. Uzupełnieniem programu są warsztaty zabytkoznawcze oraz warsztaty terenowe z zakresu zarządzania dziedzictwem kulturowym i instytucjami kultury. Kadre naukową Akademii stanowią wybitni specjaliści, autorzy licznych publikacji z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i rewitalizacji zespołów zabytkowych, dyrektorzy, kuratorzy i konserwatorzy zespołów zabytkowych i kolekcji muzealnych. W skład kadry wchodzi również uczestnicy prestiżowego programu stypendialnego MCKiDN *Thesaurus Poloniae*, prowadzący w Krakowie prace badawcze w zakresie dziedzictwa kulturowego szeroko rozumianej Europy Środkowej. W pierwszym polskim rankingu studiów podyplomowych z zakresu zarządzania w kulturze Akademia Dziedzictwa znalazła się na drugim miejscu spośród jedenastu ocenianych programów. Klasyfikacji dokonał w roku 2007 Polski Portal Menedżerów Kultury, uwzględniając takie czynniki jak kadra, program nauczania i cena studiów.

MANAGEMENT OF UNESCO WORLD HERITAGE CULTURAL SITES IN VISEGRAD COUNTRIES. TRAINING PROGRAMME FOR HERITAGE PROFESSIONALS

lipiec

Międzynarodowa sesja adresowana do przedstawicieli kadry zarządzającej miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, a także przedstawicieli służb ochrony zabytków w krajach V4 rekomendowanych przez członków Komitetu Sterującego Grupy Roboczej Ekspertów ds. Dziedzictwa Kulturowego Państw Grupy Wyszegradzkiej odbywa się pod patronatem Ministrów Kultury Krajów Grupy Wyszegradzkiej

i jest kontynuacją programów, które odbyły się w latach 2009, 2010 i 2011. Jej celem jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zarządzania i ochrony miejsc wpisanych na Listę. Szkolenia zorganizowane w poprzednich trzech latach poświęcone były problematyce zarządzania miejscami z Listy w Polsce, w Republice Czeskiej i na Słowacji; w roku 2012 będą to obiekty z Listy węgierskiej.

DZIEDZICTWO KRESÓW – CZĘŚĆ 3.

sierpień – wrzesień

Trzecia część międzynarodowego seminarium objazdowego, którego celem jest przedstawienie grupie dalekowschodnich badaczy kultury polskiej dziedzictwa i historii dawnych ziem wschodnich Rzeczypospolitej. Poprzednie dwie edycje odbyły się na Ukrainie (2008) i Litwie (2010). W każdej z nich wzięło udział około 20 naukowców z Japonii i Chin. Seminarium w roku 2012 dotyczy obszaru Białorusi.

PROGRAMY TOWARZYSZĄCE WYSTAWOM

WARSZTATY EDUKACYJNE

MCK realizuje szereg programów edukacyjnych towarzyszących wystawom skierowanych do różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży i dorosłych. W ramach zajęć poruszane są zarówno zagadnienia związane ze sztuką, jak też kulturą i dziedzictwem danego obszaru kulturowego. W 2012 roku realizowane będą cykle warsztatów plastycznych dla dzieci, lekcje galeryjne dla młodzieży szkolnej oraz kontynuowany będzie cykl spotkań *Dojrzała do sztuki. Spotkania w Galerii MCK*.

SPOTKANIA I WYKŁADY

Podobnie jak w latach minionych, wszystkie wystawy organizowane w Galerii MCK obudowane zostaną bogatym programem towarzyszącym. W jego ramach organizowane są wykłady, spotkania z osobistościami świata kultury i sztuki, pokazy filmów, koncerty i czytania literatury, które umożliwiają wielotorowe poszerzenie wiedzy z zakresu tematyki prezentowanej na wystawie.

EMIL BRIX
ESEJE I SZKICE
wersja polska

Kolejny tom w serii Biblioteka Europy Środka gromadzi eseje i szkice Emila Brix, historyka dyplomaty i intelektualisty austriackiego, współautora (wraz z Erhardem Buskiem) głośnej książki *Projekt Mitteleuropa* opublikowanej w roku 1986, w szczycie tak zwanego boomu środkowoeuropejskiego lat 80. Od czasu owego „manifestu” refleksja Brix podąża niezmiennie tropem duchowości środkowoeuropejskiej. Prezentowane w zbiorze eseje i szkice stanowią ważne świadectwo zetknięcia się Środkowoeuropejczyka z „pamięcią odnalezioną” tej części kontynentu, która do 1989 roku pozostawała zamknięta za „żelazną kurtyną”; stawiają pytania o szansę wypracowania wspólnego środkowoeuropejskiego uniwersum kulturowego i możliwość ponownej integracji kulturalnej naszej części Europy.

ANDRZEJ TOMASZEWSKI
O DZIEDZICTWIE
wersja polska

Tom artykułów i esejów zmarłego w 2010 roku profesora Andrzeja Tomaszewskiego, wybitnego teoretyka dziedzictwa, a zarazem niestrudzonego praktyka zasłużonego dla ochrony polskiego i europejskiego dziedzictwa, promotora hasła „wspólnego dziedzictwa”, czego rzeczowym wyrazem były dokonane z jego inicjatywy wpisy dolnośląskich Kościołów Pokoju czy Parku Mużakowskiego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Teksty tworzące książkę stanowią unikatową wykładnię „pluralistycznej filozofii dziedzictwa” sformułowanej przez profesora Tomaszewskiego i popartej jego własną działalnością w zakresie ochrony dziedzictwa.

ALBUMY

WIERNOŚĆ OBRAZÓW. FOTOGRAFIE RENÉ MAGRITTE'A
wersja polsko-francusko-angielska

Album towarzyszący wystawie pod tym samym tytułem gromadzący dorobek trzech dekad fotograficznej działalności Magritte'a. Reprodukjom zdjęć pochodzących z kolekcji Musée de la Photographie

w Charleroi towarzyszyć będą eseje historyków i krytyków sztuki, specjalistów w zakresie surrealizmu belgijskiego (m.in. Xaviera Canonne'a i Marcela van Jole) przybliżające tę mniej znaną część dorobku Magritte'a.

ANDY WARHOL. KONTEKSTY

wersja polsko-angielska

Album towarzyszący wystawie pod tym samym tytułem prezentuje sylwetkę czołowego twórcy pop-artu. Obok prac artysty i licznych dokumentów zawiera eseje, które przybliżają życie i dzieło Warhola, w tym główne wątki podjęte na wystawie.

PRACE ZBIOROWE

I FORUM DZIEDZICTWA EUROPY ŚRODKOWEJ

MATERIAŁY POKONFERENCYJNE

wersja angielska

Publikacja pokonferencyjna gromadząca artykuły uczestników I Forum Dziedzictwa Europy Środkowej zorganizowanego w roku 2011, unikatowej w regionie inicjatywy Grupy Ekspertów Krajów Grupy Wyszegradzkiej, powołanej przez Ministrów Kultury Republiki Czeskiej, Polski, Słowacji i Węgier dla współpracy na polu dziedzictwa kulturowego. Spotkanie stanowiło nie tylko okazję do podsumowania dwudziestu lat transformacji w obszarze kultury i dziedzictwa w regionie, ale przede wszystkim pozwoliło zdiagnozować wspólne problemy i nowe wyzwania w tym zakresie. Ich wyrazem stała się *Deklaracja* przyjęta przez uczestników Forum jako dokument stanowiący ramę dla dalszej współpracy i wymiany doświadczeń.

CZY POLSKA LEŻY NAD MORZEM ŚRÓDZIEMNYM?

wersja polsko-angielska

Kolejna publikacja przygotowana przez polskiego koordynatora Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh poświęcona wskazaniu, zbadaniu i przeanalizowaniu związków między Polską a Unią dla Śródziemnomorza w szerokim kontekście politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturowym. Artykuły przygotowane przez ekspertów z Polski i zagranicy odnoszą się do zagadnień takich

jak koncepcja kulturowa Śródziemnomorza, przestrzeń eurośródziemnomorska, współpraca instytucjonalna między Polską a Unią dla Śródziemnomorza, podobieństwa i różnice transformacji ustrojowej w Europie Środkowej po 1989 roku a państwach tzw. arabskiej wiosny.

MATERIAŁY DO DZIEJÓW SZTUKI SAKRALNEJ NA ZIEMIACH WSCHODNICH DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

KOŚCIOŁY I KLASZTORY RZYMSKOKATOLICKIE DAWNEGO WOJEWÓDZTWA RUSKIEGO, CZ. I, TOM 20

wersja polska

Kolejny tom poświęcony kościołom Lwowa, zawierający omówienia tak cennych obiektów, jak kościoły: Bernardynów, Dominikanów, Jezuitów, Karmelitów oraz św. Marii Magdaleny.

KOŚCIOŁY I KLASZTORY RZYMSKOKATOLICKIE DAWNEGO WOJEWÓDZTWA GRODZIENSKIEGO, CZ. IV, TOM 1

wersja polska

Pierwszy tom, inicjujący IV część serii obejmującą dawne województwo grodzieńskie. W publikacji omówione będą dwa zespoły sakralne Grodna: kościół pw. Znalezienia Krzyża Świętego i klasztor Bernardynów oraz kościół pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny i klasztor Brygidek.

CZASOPISMA

HERITO – DZIEDZICTWO, KULTURA, WSPÓŁCZESNOŚĆ

NR 6, 7, 8, 9

wersja polsko-angielska

Kwartalnik ukazujący się w wersji polsko-angielskiej to jedyne w swoim rodzaju forum dyskusji o dziedzictwie, kulturze, współczesności i przyszłości. W roku 2012 ukażą się kolejne 4 numery kwartalnika, ich robocze tematy to: *Sztuka i polityka – XX wiek*, *Opowieści z krajów, których już nie ma*, *Co to jest dziedzictwo?*, *Slovensko – Słowacja*.

BIBLIOTEKA I CZYTELNIĄ ROLANDA BERGERA

Specjalistyczna biblioteka obejmująca ponad 26 000 woluminów gromadzi wydawnictwa zgodnie z kierunkiem pracy naukowej, badawczej i edukacyjnej мск. Są to: monografie, czasopisma artystyczne, katalogi wystaw, publikacje z zakresu urbanistyki i architektury, zarządzania dziedzictwem, sztuki, etnografii i tradycji regionów Europy, ochrony mniejszości itp., jak również publikacje obcojęzyczne o Polsce i Europie. Znaczną część księgozbioru stanowią czasopisma oraz kolekcja galicjanów. Wiele zgromadzonych książek, fachowych czasopism czy niepublikowanych opracowań to pozycje unikatowe.

Ze środków Roland Berger Strategy Consultants zakupiono nowoczesny sprzęt multimedialny oraz dostęp do trzech zagranicznych baz danych: Humanities E-Book, Central and East European Online Library, JSTOR. W bibliotece można korzystać także z baz na CD-ROMach: Allgemeines Künstlerlexikon, Belser Lexikon der Kunst- und Stilgeschichte i Encyclopaedia Britannica 2007.

Księgozbiór udostępniany jest w czytelni, która dysponuje 10 stanowiskami pracy oraz stanowiskami komputerowymi.

PRACOWNIA DOKUMENTACJI

Pracownia gromadzi, digitalizuje i udostępnia dorobek мск (publikacje, plakaty, nagrania, zdjęcia) oraz materiały związane z: • ochroną dziedzictwa kulturowego na świecie • współpracą międzynarodową w dziedzinie kultury i dziedzictwa • pracą w międzynarodowych sieciach współpracy (w tym CIHA, RIHA, Europa Nostra, ENCATEC, CultureActionEurope) • polityką kulturalną UE, szczególnie Europejskimi Stolicami Kultury • współpracą z organizacjami międzynarodowymi – przede wszystkim UNESCO i Radą Europy • dialogiem międzykulturowym, zwłaszcza Eurośródziemnomorską Fundacją Dialogu Kultur im. A. Lindh, a także pozyskuje i przechowuje raporty instytucji kulturalnych, konwencje i karty dotyczące dziedzictwa kulturowego oraz opracowania związane z kulturą i dziedzictwem Europy Środkowej.

ZESPÓŁ KONFERENCYJNY „POD KRUKI”

Sale konferencyjne i seminaryjne wchodzące w skład Zespołu konferencyjnego „Pod Kruki” należą do najbardziej atrakcyjnych pod względem komfortu, estetyki i wyposażenia w Krakowie. Ich szczególnym atutem jest położenie w sercu Krakowa oraz architektura łącząca współczesne rozwiązania z zabytkowymi wnętrzami. Pomieszczenia Zespołu konferencyjnego wykorzystywane są podczas organizowanych przez MCK wydarzeń – konferencji, spotkań, seminariów, wernisaży i programów edukacyjnych, są także wynajmowane komercyjnie.

W jego skład wchodzi:

- sala konferencyjna na parterze (dla 200 osób przy teatralnym układzie krzeseł)
- przeszklone, wysokie na 14 m Patio na pierwszym piętrze (dla 180 osób przy teatralnym układzie krzeseł)
- dwa foyer, na parterze i na pierwszym piętrze
- Sala Panoramiczna na piątym piętrze oficyny (dla 30 osób przy teatralnym układzie krzeseł)
- dwie sale seminaryjne w piwnicach (odpowiednio dla 40 i 30 osób przy teatralnym układzie krzeseł)
- sala seminaryjna na czwartym piętrze budynku frontowego (dla 60 osób przy teatralnym układzie krzeseł).

Wszystkie sale są klimatyzowane, dysponują profesjonalnym nagłośnieniem, sprzętem multimedialnym, łączami internetowymi i systemem dyskusyjnym oraz przystosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem piwnic). Sala konferencyjna posiada aparaturę do tłumaczenia symultanicznego, a piwnice wyposażone są w galeryjny system zawieszania obrazów, grafik, fotografii i mogą być wykorzystywane jako galeria sztuki.